

CAROLI MAGNI IMPERIVM.

illas quinque, Moguntiacensem, Rhemensem, Turonensem, Cabillonensem, & Arelatensem. **IV**, Vniversitatem bonarum artium & literarum Lutetiae in Gallia; nam Osnabrugensis minor fuit. **V**, Evocationes & extremas litium decisiones in Palatio Aquisgranensi Gallico. **VI**, Scholas Cantorum ad directionem Antiphonarii, Sueffionis & Metis in Gallia. **VII**, Ipsa quoque moneta illius ævi ostendit, Galliam trans Alpes veram Imperii sedem fuisse. Qui linguam Teutonicam, qua usus est Karolus, opinioni suæ obtendunt, non debent ignorare, Francos omnes multis ante & post Karolum annis non alio quam Teutonico sermone in vita familiari usos fuisse. Qui Innocentii **III** Papæ Rescriptum obijciunt, quod legitur Decret.

Greg. lib. **I**, tit. **6**; *Imperium Romanorum in persona Magnifici Karoli à Græcis per Sedem Apostolicam translatum est in Germanos*, debent meminisse, Francis Gallis Germanos Imperatores successisse, hoc est, Conrado, ultimo stirpis Karolinæ, Henricum Aueupem Saxonem, ac proinde de successione mediata intelligendum esse illud Innocentii Rescriptum, non de immediata: recteque à Leone **IX** pronunciatum, inque Decreta relatum esse, Othonem Henrici filium, primum Teutonicorum Regem fuisse, quod ejus pater Imperatoris titulum reculasset. Frigens tamen placet, ne adhuc quidem regnum Teutonicum aliud esse quam partem regni Francorum. Consulendus ipse lib. **6**, cap. **17** & **18**.

DE MONETA VETERVM FRANCORVM.

Quin ante C. Cæsaris in Galliam adventum, suam civitates Gallicæ habuerint singularum monetam, dubium nemini esse potest. Post ipsum, admissus est unâ cum legibus & lingua numus quoque Romanorum. Fuerunt autem ejus cudendi officinæ Lugduni, & Arelati, & Treveris, sicut ex notitia Imperii liquet, in qua sub titulo, *Procuratores monetæ per Gallias*, ponitur, *Procurator monetæ Lugdunensis*, *Procurator monetæ Arelatensis*, *Procurator monetæ Treverorum*. Francos postea excusso Romanorum Imperio, pecuniam Regum suorum titulo atque imagine procudisse, non argenteam tantum atque æream, sed etiam auream, testis est Protopius libro **3** de bello Gothico: quod etiam à Burgundis & Gothis in iis Galliæ partibus quas ipsi occupabant factum esse, testan-

tur eorum qui adhuc exstant numi. Lapsu tamen temporis, & coalescente Regum Francorum cum Imperatoribus Constantinopolitanis amicitia, crediderim, ipsos quoque numum Imperii admisisse. Sed postquam Pipino Regnum Francorum, Karolo Imperium Romanorum delatum est, nihil causæ fuit, quin Franci proprio suorum Regum numismate, & quidem solo uterentur. Video tamen ipsos quoque Duces in Provinciis suo nomine monetam procudisse: sed & eos Sanctorum quorundam modo nominibus, modo imaginibus pecuniam suam insignivisse, S. Dionysii, S. Martini, S. Nazarii. Accipe ergo, amice Lector, typos aliquot numerorum Francicorum, ex quibus intelligas, quæ ejus ævi moneta fuerit, & ubi ea cudi solita.

Ac Karoli quidem Magni, ejusque patris Pipini, filii; Ludovici plures fuerunt leges monetariæ; in ipsorum vero Capitulis Regalibus collectis ab Ansegiso Senonensi Archiepiscopo legitur ista lib. **III**, cap. **8**. *De falsis monetis, quia multis in locis contra justitiam & contra edictum sunt, volumus, ut in nullo alio loco moneta fiat, nisi in Palatio nostro, nisi forte*

iterum à nobis aliter fuerit ordinatum. Illi tamen denarii qui modo monetati sunt, si penitentes & meri fuerint, habeantur. Libro etiam **IV**, cap. **55**, de moneta nova & falsa edictum exstat, quo ejusmodi pecunia prohibetur. Et libro **I V**, cap. **80**, præcipitur, ut bonos numos nemo respuat. In capitulari vero Karoli Calvi, cap. **XI**, lex ista conspici-

tur: *Ut*